

GDANSK, GDYŃA A SOPOT

V cestopisoch som si vymyslel nadpisy, ktoré pozostávajú z troch najvýraznejších momentov cesty. Tentoraz bola voľba jednoduchá. Tri mestá na severe Poľska sa časom navzájom natolko prepojili, že domáci im teraz hovoria Trojmestie. Pritom každé z nich má úplne inú atmosféru.

Sever Poľska poskytuje mnoho lákadiel. Minulý rok ste vďaka nám spoznali gotické hrady, tentoraz sme sa zamerali na mestskú turistiku. Jej popularita neustále rastie a prispieva k tomu aj dostupné cestovanie.

Z Bratislavy sa do Gdanska dostanete dvoma základnými spôsobmi. Buď si vyskúšate, ako sa jazdí po poľských diaľniciach s povolenou rýchlosťou 140 km/h a cez Brno a Ostravu to zvládnete za približne 9 hodín. Alebo v Bratislave sadnete na lietadlo a za menej ako dve hodiny pristanete v Gdansku (ak by vám nebodaj nevyhovovali časy odletov, môžete letieť aj z Viedne cez Varšavu a užiť si čas potrebný na prestup v salóniku). Keďže diaľnica smerom na Gdansk patrí medzi hlavné európske tepny, dajme väčšie šance lietadlu. Z Bratislavy lieta nová priama linka a pri dobrom plánovaní máte letenky za pár eur. Vzhľadom na vynikajúco zvládnutú hromadnú dopravu v Gdansku a okolí vám auto nebude chýbať. O to viac si užijete všetky lákadlá, ktoré vám Trojmestie ponúka.

BENÁTKY SEVERU

Dajte si toto slovné spojenie do vyhľadávača a vyskočí na vás niekoľko odpovedí. Naším potrebám vyhovuje odpoveď Gdansk. Z letiska sa dostanete do mesta taxikom, odporúčame však skôr vlak. Síce s prestupom, ale iba preto, aby sa rovnako rýchlo dostali turisti aj do Gdynie, či Sopotu. A cena? Menej ako 5 eur za jazdu trvajúcu približne 40 minút.

História Gdanska je dlhá a zložitá, pre modernú históriu je dôležité, že tu ku koncu vojny zvädzali Nemci s postupujúcou armádou ťažké boje. Po nej mesto vstalo z popola a ukazuje sa v krásnej, akú nemalo možno nikdy v histórii. Súčasný Gdansk chcete navštíviť. Pozrieť si centrum, pomotať sa po historických uličkách a len tak si posediť a dovoliť času, aby pokojne plynul okolo vás.

Bez návštevy gotickej baziliky Nanebovzatia najsvätejšej panny Márie zo začiatku 15. storočia akoby ste v Gdansku ani neboli. Nájdete ju v historickom centre a aj keď možno jej výzdoba nie je úplne

očarujúca, uchváti vás svojou majestátnou výškou a orlojom. Odvážlivci môžu vystúpiť po schodoch aj na jej vežu, odkiaľ máte okolie ako na dlani.

Za tento športový výkon si zaslúžite odmenu v niektorej z množstva reštaurácií. Od priam ľudových mliečnych barov, po našom táckarní, až po reštaurácie odporúčané sprievodcom Michelin ako napríklad Mercato na brehu rieky, alebo Piwna 47 hneď pri bazilike. Ak by ste mali chuť na niečo tradičnejšie, pozrite sa na ponuku reštaurácie Stara kuchnia v priestoroch hotela Dwór Uphagena. Táto bývalá rezidencia veľmi úspešného obchodníka a následne nemocnica sa premenila na originálny hotel s neobyčajnou atmosférou.

PO STOPÁCH POZNANIA

Pri rekonštrukcii mesta sa stavitelia držali pôvodných záznamov. Takže aj dnes tu nájdete domy s typickými úzkymi a vysokými fasádami a špicatými strechami, ktoré rešpektujú historické tvary. V rovnakom duchu vznikli aj nové budovy na brehu

rieky Motława. Napriek tomu, že od mora vás delí približne 10 kilometrov, poskytnú vám nábrežie priam prímorskú atmosféru. S reštauráciami, kaviarničkami, ale aj s malým prístavom a možnosťou odviezť sa loďou k moru. Teda, loďou! Názov Čierna perla napovedá, že pripomína pirátsku galeónu, no namiesto plachiet a vetra ju poháňa motor a odvezie vás na výbežok Westerplatte, kde sa podľa poľskej historiografie začala nemeckým útokom na pevnosť 2. svetová vojna.

O tejto historickej udalosti sa viac dozviete v špeciálnom a vynikajúcom, miestami až emotívne a interaktívne spracovanom múzeu. Na ploche 5 000 m² uvidíte všetko, čo by ste mali vedieť, vrátane autentických predmetov. Od toho, ako sa v priebehu vojny menilo zariadenie konkrétneho bežného bytu, cez vagón slúžiaci na transporty do koncentračných táborov, až po naozajstné tanky. Ak navštívite múzeum v pokluse, stihnete to za dve hodiny, čo by bola škoda. Pre dôkladnejšiu návštevu rátajte aspoň s tromi a viac hodinami. Záleží, ako vás táto téma zaujíma.

Súčasnějšíu históriu približuje Európske centrum solidárnosti. Ako názov napovedá, mapuje začiatok poľského hnutia, ktoré viedlo k zvrhnutiu totalitných režimov v strednej a východnej Európe.

A keď vás viac zaujíma príroda, určite navštívte Múzeum jantáru. Vďaka nemu patril Gdansk k významným európskym mestám a od 15. storočia sa stal najbohatším mestom v Poľsku. Okrem najväčšieho nájdeného kusa jantáru na svete tu spoznáte aj históriu tohto vzácného materiálu, zvieratá zakonzervované v jantárovej živici, ako aj predmety z neho vyrobené. Od šachových figúrok, cez ozdoby všetké-

Akémukoľvek letovisku môže pokojne konkurovať Sopot s dlhým dreveným mólom a nekonečnými pieskovými plážami

ho druhu, až po krčahy, či gitaru. Vôbec sa nebudem čudovať, ak vás jeho žiara omámi natoľko, že z obchodíka na prízemí odídete s hrejivou spomienkou na Gdansk.

Z LESNEJ OPERY DO SVETA

Sopot u nás rezonuje na hudobných vlnách. Pre významný hudobný festival. Úspech na ňom otváral dvere do sveta. Marika Gombitová, Meko Žbirka, Karol Duchoň. Všetci títo slovenskí umelci sa na festivale predstavili, Marika Gombitová víťazne s piesňou Vyznanie. Spomedzi českých interpretov vyhrali Helena Vondráčková, Václav Nečkář a keďže festival sa teší popularite aj v súčasnosti, tak v roku 2014 tu triumfovala Ewa Farna. Festival sa od roku 1964 koná v Lesnej opere, čo je prírodný amfiteáter v lesoch nad mestom. Veselý príbeh hovorí, že miesto na výstavbu vyberali v roku 1909 podľa toho, kde sa najlepšie rozliehal hlas rozjarených nemeckých operných spevá-

kov. Dnes má zmodernizovaný prírodný amfiteáter kapacitu jemne nad 5 000 divákov a orchestrisko pre 110 hudobníkov.

Najlepšie sa k nemu dostanete na bicykloch. V Sopot nájdete viacero sprievodcov a požičiavajú vám aj elektrický bicykel, s ktorým bude šliapanie do kopca lahoda. Cestou vám isto ukážu aj dostihovú dráhu s bohatou históriou, či trhovisko s miestnymi špecialitami. Skúste ochutnať vodu z fontán. Pramenitá solánka v malých množstvách pomáha na trávenie, s kožnými problémami a vraj aj uľaví po ťažkých nociach.

Ako sa do Sopotu dostanete? Za pár minút zrýchleným vlakom, sieťou cyklotrás na bicykli, alebo, štýlovo, katamaranom. Z centra Gdanska to trvá necelé dve hodiny a vystúpíte pri donedávna najdlhšom drevenom móle v Európe. Bez ohľadu na vavriny stojí za návštevu. Nielen pre výhľady na more, ale aj pre dýchanie slaného vzduchu, prechádzku, či výstup na maják, ktorý vznikol z bývalého komína. Neobyčajnú atmosféru vytvára pohľad na grandhotel, v ktorom si vyberaným šampanským štrngali všetci významní ľudia sveta už od 30. rokov 20. storočia.

Sopot si vás podmaní nekonečnou pieskovou plážou, množstvom cyklociest a vynikajúcou kuchyňou založenou najmä na rybách. Miestne chute Poľska vám ponúknu v mnohých reštauráciách na pobreží. Náročnejší gurmáni volia Do Brzegu a všetci ostatní bez rozdielu si aspoň raz za pobyt nevyhnutne musia dať vyprážanú rybu s hranolkami (po poľsky si pýtajte rybka i frytka) v bare Przysań. Je možné, že v sezóne nenájdete miesto v reštaurácii, takže si tácku s jedlom pokojne zoberte na pláž. Na tento piknik určite nezabudnete.

SPÁTI S MOROM

No a Gdynia? Mesto bolo dlho iba malou rybárskou osadou, no vďaka prístavu, odkiaľ sa za lepším životom v Amerike vyplavilo množstvo ľudí, nadobudlo ekonomickú silu. V osemdesiatych rokoch ste tu vďaka prístavu našli aj tovar, ktorý by ste inde neobjavili ani za marky pod pultom Tuzextu, takže ➤

Dominantná bazilika Nanebovzatia najsvätejšej panny Márie neprehliadnuteľne čnie nad Gdanskom, farebné úzke a vysoké domy dotvárajú malebný kolorit

Moderná budova múzea 2, svetovej vojny stojí za prehladku, aj keby ste jej mali venovať pol dňa. Kódovací stroj Enigma len tak niekde neuvidíte

sem na nákupy chodilo celé Poľsko a stále tu cítite, že obchod tu kvitne. Späťotť s morom potvrdzujú aj tri jedinečné exponáty – dve lode zakotvené v prístave, ktoré majú za sebou službu v poľskom vojenskom námorníctve a opodiaľ, vytiahnutá na breh, ukazuje svoje vnútro vojenská ponorka. Poliáci sú na svoju cvičnú plachetnicu Dar Pomorza, torpédoborec Błyskawica a ponorku Sokol umiestnenú pred múzeom vojenského námorníctva patrične hrdí. No ak vás zaujíma pokojnejší súlad s morom, tak medzi týmito exponátmi nájdete aj prístav s jachtami všetkých veľkostí a rozľahlú pieskovú pláž. Aby som nezabudol – Gdynia sa aj naďalej rozvíja a modernú marínu obklopujú novo vybudované domy s apartmánmi s výhľadom na more. A za to sa platí!

Úplne zadarmo však dostanete množstvo zážitkov. O srdečnosti a pohostinnosti Poliakov nepochybujte. A tak sa nečudujte, ak pri prechádzke po pláži stretnete slnkom

a ktovie čím ešte unavených domácich. Napríklad pri udiarni rýb. A zrazu tajomným riadením osudu získate nových známych. Najlepších kamarátov na život a na smrť. Síce iba dovtedy, kým vám bude jazyk stačiť na vyjadrenie myšlienok, ale aj takéto momenty stoja za to, aby ste ich na severe Poľska zažili.

Vzhľadom na to, ako sa mení teplota, sa aj z pobaltského pobrežia stáva zaujímavá dovolenková destinácia, kde sa v lete nebojíte vojsť do mora. Nemusíte byť na to tuleň, mrož, ani člen združenia ľadových medvedí. A keby ste aj nenašli odvahu, stačí, že sa budete prechádzať po pieskových plážach bez konca, dýchať liečivý slaný vzduch, vychutnávať si skvostnú kuchyňu, nečakané zážitky a tešiť sa zo života. V Trojmiestí majú mnoho spôsobov na to, ako vám ho spríjemnia.

Text: Martin Šebesta

Foto: Polska organizacja turystyczna a Martin Šebesta

Jantár preslávil sever Poľska a prispel k bohatstvu Gdyni. V jeho múzeu uvidíte aj jantárový šach

Múzeum na vode
v podobe cvičnej lode Dar Pomorza uvidíte v meste Gdynia, za ním kotví ďalšie múzeum, torpédoborec Błyskawica

Rybka i frytka v sopotskom pobrežnom bare Przystań patrí medzi povinné kulinárske zážitky